

INFORMAČNÍ LIST

Národní archiv

BULLETIN PRO OTÁZKY ELEKTRONICKÉ SPISOVÉ SLUŽBY A DOKUMENTŮ V DIGITÁLNÍ PODOBĚ

13. prosince 2021

Ročník 2021

Částka 9

OBSAH

- č. 3/2021 Informace o novelizaci zákona č. 499/2004 Sb.
- č. 4/2021 Informace o povinnosti nahlásit eSSL jako významný informační systém
- č. 5/2021 Kontrola datových balíčků SIP na NArP
- č. 6/2021 Testování kompatibility eSSL s NArP 2.0
- č. 7/2021 Komplettnost spisu při zařazení do skartačního řízení
- č. 8/2021 Transakční protokol ve skartačním řízení

Přehled zkratk

Vydává Národní archiv jako účelové periodikum pro původce, archivy a dodavatele informačních systémů.
Další šíření dovoleno. Dostupné z <https://www.nacr.cz/verejnost/2-predarchivni-pece/verejnopravni-puvodci/informacni-list>. Informace a objednávka zasílání: infolist@nacr.cz.

ISSN 2694-6793

č. 3/2021

Informace o novelizaci zákona č. 499/2004 Sb.

Odbor archivní správy a spisové služby zpracoval ve spolupráci s dalšími odbory Ministerstva vnitra a se státními archivy stručnou informaci k novele Zákona, provedené zákonem č. 261/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s další elektronizací postupů orgánů veřejné moci. Informaci naleznete na webových stránkách Ministerstva vnitra <https://www.mvcr.cz/clanek/zakony.aspx>. Zároveň upozorňujeme, že podle Přejícných ustanovení (čl. CXXII zákona č. 261/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s další elektronizací postupů orgánů veřejné moci):

1. Veřejnoprávní původci podle § 3 odst. 1 písm. a) až e) Zákona ve znění účinném ode dne 1. února 2022
 - a) organizační složky státu,
 - b) ozbrojené síly,
 - c) bezpečnostní sbory,
 - d) státní příspěvkové organizace,
 - e) státní podniky,

jsou povinni uvést výkon spisové služby do souladu s požadavky Zákona **do 31. prosince 2023**, a

2. Veřejnoprávní původci podle § 3 odst. 1 písm. f) až m) Zákona ve znění účinném ode dne 1. února 2022
 - f) územní samosprávné celky,
 - g) organizační složky územních samosprávných celků, vytvářejí-li dokumenty uvedené v přílohách č. 1 nebo 2 k tomuto zákonu,
 - h) právnické osoby zřízené nebo založené územními samosprávnými celky, vytvářejí-li dokumenty uvedené v přílohách č. 1 nebo 2 k tomuto zákonu,
 - i) vysoké školy,
 - j) školy a školská zařízení s výjimkou mateřských škol, výchovných a ubytovacích zařízení a zařízení školního stravování (dále jen „školy“),
 - k) zdravotní pojišťovny,
 - l) veřejné výzkumné instituce,
 - m) právnické osoby zřízené zákonem,

jsou povinni uvést výkon spisové služby do souladu s požadavky zákona **do 31. prosince 2024**.

4/2021

Informace o povinnosti nahlásit eSSL jako významný informační systém

Připomínáme původcům, že od 1. ledna 2022 nabývá účinnosti další část vyhlášky 317/2014 Sb., o významných informačních systémech, kde jsou v ustanovení § 2 odst. 1 nově uvedena písmena c), d) a e), která mezi významné informační systémy řadí i ty systémy, které slouží k výkonu veřejné moci při přípravě na krizové situace a jejich řešení, k **výkonu spisové služby**, nebo k **vedení úřední desky** způsobem umožňujícím dálkový přístup. Podle § 2 odst. 2 mezi významné informační systémy nepatří systém, jehož správcem je obec. O povinnostech z toho vyplývajících pojednává [č. 6/2020 v částce 7/2020 Informačního listu](#).

5/2021

Kontrola informačních balíčků SIP na národním archivním portálu

Při kontrole SIP na NArP se uplatňují dvě úrovně ověření zpracovatelnosti:

- 1) **Kontrola validátorem SIP Národního archivu.** Pravidla pro validaci jsou zveřejňována v [Přehledu pravidel pro validaci SIP v příslušné verzi](#). Tato pravidla jsou uplatněna spolu s kontrolou datových formátů komponent ([Informační list č. 4/2020, částka 7/2020](#)). Tyto kontroly jsou použity na jednotlivé izolované SIP. Prostřednictvím [webového rozhraní validátoru SIP](#) lze zkontrolovat jeden konkrétní SIP a získat tak přehled všech případných chyb a upozornění pro daný SIP.
- 2) **Kontroly (kolize) v NArP.** Kontroly v NArP jsou zveřejněny v [Přehledu kolizí při nahrávání a zpracování datových balíčků SIP v portálu](#). Spíše než o kontroly se jedná o kolize vznikající při zpracování všech SIP dohromady v konkrétním řízení, např.
 - vícekrát použitý totožný „jednoznačný“ identifikátor s různým obsahem,
 - kolize plynoucí z nesouladu v hodnotách při vyžádání komponent (např. změna jednoznačného identifikátoru komponent mezi SIP bez nich na začátku řízení a SIP s nimi na základě vyžádání komponent („V“) nebo při předávání za archiválie vybraných SIP),
 - při předání SIP k trvalému uložení jsou nahrány SIP obsahující jiné entity, než ty, které prošly příslušným skartačním řízením a byly vybrány za archiválie; nahrány musí být i dokumenty ve spisu nebo dílu typového spisu, které vybrány nebyly (srv. [č. 23/2019 částka 5/2019 Informačního listu](#)).

Z těchto důvodů může nastat situace, kdy byl SIP vyhodnocen validátorem SIP jako správný, ale v NArP je označen jako chybný (nevalidní).

Kolize lze ověřit pouze na portálu, v testovací instanci (<https://portaltest.nacr.cz>), a to nikoli pro jednotlivé nebo zkušební SIP, ale pro celé testovací skartační řízení. Výsledky jsou (spolu s výsledky validátoru SIP) zaznamenány v souboru „Chyby importu“, jehož podoba byla zveřejněna v [č. 2 částky 8/2021 Informačního listu](#).

Všechny kontroly vycházejí z platných právních předpisů (Zákon, Vyhláška, NSESSS).

6/2021

Testování kompatibility eSSL s NArP 2.0

Ve snaze předejít komplikacím při elektronických skartačních řízeních je níže podán přehled klíčových operací pro ověření, zda eSSL z technického hlediska umožní bezproblémový výběr archiválií a jejich předání do NDA. Postup je určen především dodavatelům a vývojářům eSSL, ale může být realizován i koncovými uživateli (původci s pomocí příslušného archivu).

Pro realizaci je nutná spolupráce původce (popř. dodavatele v roli původce na testovací instanci NArP) a pečujícího (dohodnutého) archivu. Před finalizací skartačního návrhu je možné sestavit náhled budoucího Seznamu k provedení výběru archiválií, tzv. Zprávu o kontrole. V ní se zobrazuje celkový počet SIP zahrnutých do zpracování. Je možné ji vytvářet opakovaně, pouze volitelně.

V modulu pro výběr archiválií (eVýběr) NArP umožňuje

- a) odmítnout SIP dle č. 5/2021 tohoto informačního listu (nejsou předmětem skartačního řízení),
- b) vyžádat komponenty k předložení vyznačením rozhodnutí archiváře – předložit k výběru („V“),
- c) vyznačit rozhodnutí archiváře – zničit („S“),
- d) vyznačit rozhodnutí archiváře – vybrat za archiválii („A“),
- e) vyznačit rozhodnutí archiváře – vyřadit z výběru („X“),
- f) změnit rozhodnutí archiváře, to znamená po námitkách původce archiv provede změnu rozhodnutí a NArP vytvoří nový konečný seznam, který obsahuje již nové rozhodnutí (není omezený počet takových změn).
- g) ze spisu určeného k trvalému uložení vybrat za archiválie pouze některé dokumenty (podrobněji srv. [č. 23/2019 částka 5/2019 Informačního listu](#)).

V modulu pro předání vybraných dokumentů a spisů k trvalému uložení (ePředání) je v případě chybných datových formátů komponent nutné vytvořit v eSSL nové SIP s komponentami ve vyhovujícím (výstupním) datovém formátu.

Jako vhodné **testovací scénáře** lze doporučit

I. Základní test provedení výběru s předáním archiválií a získáním identifikátorů digitálního archivu.

- 1) Založení řízení původcem.
- 2) Archiv provede výběr, vybere některé základní entity za archiválii, ukončí výběr.
- 3) Původce načte konečný seznam k protokolu o výběru archiválií ve skartačním řízení do eSSL, z kterého vytvoří v eSSL SIP pro předání do archivu.
- 4) Archiv založí v NArP „přejímku.“
- 5) Původce nahraje SIP pro předání do archivu do modulu ePředání.
- 6) Archiv odešle data k trvalému uložení.
- 7) Původce načte výsledný seznam o předání archiválií s identifikátory digitálního archivu do eSSL.

II. Základní test provedení výběru bez předání archiválií.

- 1) Založení řízení původcem.
- 2) Archiv provede výběr, všechny entity označí ke zničení, ukončí výběr.
- 3) Původce načte konečný seznam k protokolu o výběru archiválií ve skartačním řízení do eSSL.

III. Test vyřazení z výběru archiválií a načtení do eSSL.

- 1) Založení řízení původcem.
- 2) Archiv některé základní entity vyřadí z výběru archiválií a rozhodne popř. o entitách „V“, následně ukončí výběr.
- 3) Původce načte konečný seznam k protokolu o výběru archiválií ve skartačním řízení do eSSL: v konečném seznamu bude u některé položky „vyřadit z výběru;“ takováto entita musí celá zůstat v eSSL

jakoby vůbec nebyla předmětem výběru archiválií (skartačního řízení).

IV. Test vyžádání komponent k předložení.

- 1) Založení řízení původcem.
- 2) Archiv vyžádá komponenty k předložení.
- 3) Původce načte seznam entit, ke kterým jsou vyžadovány komponenty do eSSL a vytvoří z eSSL SIP s komponentami, které nahraje do příslušného řízení v NArP.
- 4) Archiv potvrdí dostupnost komponent.

V. Test výběru dokumentů ze spisu.

- 1) Založení řízení původcem.
- 2) Archiv vybere k trvalému uložení pouze některé dokumenty ze spisu, ukončí výběr; základní entita (spis nebo díl typového spisu) bude vždy označena jako „vybráno za archiválii“.
- 3) Původce načte konečný seznam k protokolu o výběru archiválií ve skartačním řízení do eSSL, ze kterého vytvoří v eSSL SIP pro předání do archivu.
- 4) Archiv založí v portále „přejímku.“
- 5) Původce nahraje SIP pro předání do archivu do modulu ePředání. SIP obsahuje úplné základní entity včetně nevybraných dokumentů a jejich komponent.
- 6) Archiv odešle data k trvalému uložení.
- 7) Původce načte výsledný seznam o předání archiválií s identifikátory digitálního archivu do eSSL.

VI. Test změny rozhodnutí ve výběru.

- 1) Založení řízení původcem.
- 2) Archiv provede výběr archiválií a ukončí ho.
- 3) Původce načte konečný seznam k protokolu o výběru archiválií ve skartačním řízení do eSSL.
- 4) Archiv provede změnu rozhodnutí a znovu ukončí výběr
- 5) Původce načte nový konečný seznam k protokolu výběru archiválií ve skartačním řízení do eSSL.

VII. Test opravy chybných formátů v ePředání.

- 1) Je proveden výběr archiválií a archivem založena v NArP „Přejímka.“
- 2) Původce nahraje SIP pro předání do archivu do modulu ePředání.
- 3) Pokud se vyskytnou datové balíčky, které obsahují komponenty „s výhradou“, původce v eSSL vytvoří příslušné SIP znovu, s komponentami odpovídajícími formátovým pravidlům Národního archivu (Informační list č. 4/2020, částka 7/2020) a opravené SIP opětovně nahraje do ePředání.
- 4) Archiv potvrdí dostupnost komponent.

7/2021

Úplnost spisu při zařazení do skartačního řízení

Původce je povinen při zařazení do skartačního řízení zajistit kompletnost (úplnost) spisu, tj. všechny do spisu zařazené dokumenty a obal spisu, a to v digitální i fyzické podobě. Neúplnost do skartačního řízení navrženého spisu je odpovědností původce. Podle příčiny jejího vzniku ji původce napraví sám změnou svých postupů (kompletací spisu, doplněním metadat atp.), případně s dodavatelem, pokud možnost roztržení dokumentů ve spisu případně dokumentů a obalu spisu (metadat spisu) vyplývá z chybného nastavení systému. Torza spisů nebo dokumenty vytržené ze spisů, které byly navrženy a převzaty k trvalému uložení do archivu v minulosti, neumožní rekonstrukci obsahu včetně vazby mezi podáním a jeho vyřízením. Nekompletnost této informace a neúplnost spisu je v rozporu s řádným výkonem spisové služby dle platných právních předpisů zejména tvorby, vyřizování, ukládání a vyřazování spisů. Takovéto ničení spisů lze posuzovat jako přestupek podle § 74 odst. 9 Zákona.

8/2021

Transakční protokol ve skartačním řízení

Transakční protokoly jsou navrhovány do skartačního řízení, a to ve výstupních datových formátech PDF/A nebo XML (požadavek 5.3.3. NSESSS) opatřené uznávaným elektronickým podpisem nebo elektronickou pečeti a elektronickým časovým razítkem. Transakční protokoly by měly být vytvářeny za stanovený časový úsek, nejdéle za jeden den a to včetně dnů pracovního volna tak, aby tvořily úplnou řadu (není nutné je vytvářet prázdné, pokud v eSSL nedochází k žádné aktivitě). Doporučuje se pro přehlednost vést transakční protokoly jako samostatnou věcnou skupinu s vlastním spisovým znakem nebo je vkládat do spisu vedeného v rámci jednoho roku. Transakční protokol musí být vždy předložen k výběru archiválií (srv. bodu 14 přílohy č. 2 Zákona). Skartační lhůtu lze stanovit podle potřeb původce, vzhledem k příloze č. 2 Zákona se doporučuje použít skartační znak „A.“

Zkratky

AIP – archivní informační balíček („Archival Information Package“) určený k trvalému uložení v archivu

eSSL – elektronický systém spisové služby nebo informační systém spravující dokumenty

nařízení GDPR – Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)

nařízení eIDAS – Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES

ISDS – informační systém datových schránek

NArP – národní archivní portál, součást národního digitálního archivu

NDA – národní digitální archiv

NSESSS – národní standard pro elektronické systémy spisové služby

NÚKIB – Národní úřad pro kybernetickou bezpečnost

SIP – informační balíček („Submission Information Package“) určený k exportu nebo přenosu entit z eSSL do digitálního archivu včetně balíčku tvořícího seznam dokumentů ke skartačnímu řízení

„Vyhláška“ – vyhláška č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, ve znění pozdějších předpisů

„Zákon“ – zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

zákon č. 300/2008 Sb. – zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

zákon č. 297/2016 Sb. – zákon č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce